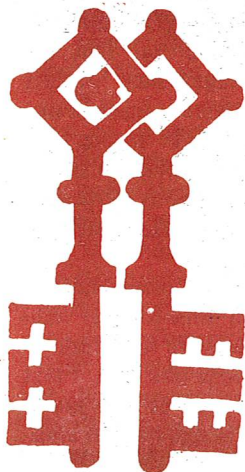
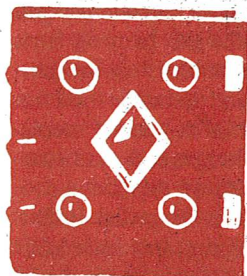

RE-FORMATIO

MEDDELELSER OM KIRKELIG FORNYELSE

4/1989

ISSN 0903-6113

BØN

LAD os fremdeles alle bede, at den gode Gud vil bekræfte det, som han så nådelig har begyndt, og indtil nu () har håndhævet så underfuldt, for sin hellige kirkes og menigheds skyld, at han vil endnu således mildelig bevare hos os sit hellige ord og de højværdige sakramenter i deres rette mening og brug, og begave sit ords tjenere dertil med sin gode Ånd, som kan altid føre dem på ret vej!

--- O hjertekære Fader, forlad os nådelig alle vore synder, bevar os alle tillige i den sande tro og med en god samvittighed, at vi må tænke, tale og gøre alt, hvad dit hellige navn kan komme til ære, og os hver for sig til vore sjæles evige salighed. Dertil give Gud os alle sin Helligånd for Jesu Kristi skyld!

Amen.

(Af de ældre alterbøgers »Allehelgens-Dags Bøn. Til erindring af reformationen i lærdommen, som den salige dr. M. Luther i året 1517 begyndte og fortsatte».)

Presseudtalelse FRIHEDEN I FOLKEKIRKEN KNÆGTES

IANLEDNING af flertalstyranniet i Sct. Jakobs sogn på Østerbro i København ønsker Fællesskabet KIRKELIG FORNYELSE at udtrykke sin ubetingede støtte til den residerende kapellan i Sct. Jakob, Hans Christian Christensen.

Menighedsrådets flertal bryder sit løfte
Gennem mange år er pastor Hans Chr. Christensen blevet forfulgt med smålig chikane af et magtsygt menighedsrådsflertal, der med chefredaktør Aage Deleuran i spidsen har forsøgt at knægte ham ved hjælp af udspionering, anklager, forbud og juridiske spidsfindigheder. Dette kan ingen præst leve med og ingen menighed være tjent med.

Hans Chr. Christensen har altid positivt stillet sig bag vor kirkes evangelisk-lutherske bekendelse og i modsætning til adskillige præster hverken i forkyndelse eller i liturgi gået ud over, hvad der med rimelighed kan kaldes evangelisk-luthersk. Han tilhører den højkirkelige bevægelse, der i mere end en menneskealder har været en anerkendt retning i vor folkekirke, og højkirkelighedens standpunkter — også vedrørende liturgi og embede (kvindelige præster) — er fuldt ud legitime lutherske standpunkter, der har hjemstedsret i folkekirken. H. C. Christensen ønsker ikke at påtvinge andre sine synspunkter. De, der ikke er enige med ham, kan gå til stedets sognepræst. Han ønsker kun frihed til sammen med sin menighed at fejre gudstjenesten, som man gør i alle andre lutherske kirker — en fornyelse, som folkekirken ikke har råd til at afvise. Han gør et trofast og uegennyttigt arbejde i sit sogn, er uangribelig såvel privat som i sin tjeneste og har i hele sagens forløb søgt konflikterne løst i mindelighed.

Når menighedsrådets flertal med sin chikane søger at knægte ham og hans menighed, er der ikke blot tale om ensretning og et utåleligt tyranni, men om direkte brud på det løfte, ethvert menighedsrådsmedlem aflægger ved sin tiltrædelse. Her lover man at arbejde »i tro og skab mod den danske evangelisk-lutherske folkekirke, så at den kan byde gode vilkår for den kristne menigheds liv og vækst». Flertallet har ikke bestilt andet end sabotere den kristne menighed hos sognets lovligt valgte præst. Dette bør påtales og få konsekvenser.

Biskoppen bryder sit løfte

I alt dette har biskop Ole Bertelsen ikke alene undladt at kalde dette flertal til orden, men tværtimod valgt at støtte det og tilsidesætte mindretallet. I stedet for at øve sjælesorg og åndelig myndighed anvender han verdslig magt, idet han udsteder tjenstlige pålæg, der både er uhørte i folkekirken, er urimelige og uden nogen hjemmel, men alligevel kræves ubetinget adlydt. Som romerkirken på reformationstiden kræver han først lydighed mod magten, før han vil tale kristendom. På grundlag af et brev fra menighedsrådsformanden har han udstedt et andet urimeligt pålæg ledsaget af ærekrænkende udtalelser uden så meget som først at høre — ikke engang telefonisk — hvad H. C. Christensen har at sige hertil. H. C. Christensens elementære rettigheder er dermed skamløst tilsidesatte.

Læge medlemmer af menigheden i Sct. Jakobs sogn har som forfulgt mindretal bedt om en samtale med biskoppen for at hente hjælp hos ham. Først efter at have rykket for et svar svarer biskoppen langt om længe med en afvisning.

Biskoppen har i hele denne sag været et offer for sit temperament og handlet ubesindigt. »Vær en støtte for Herrens tjenere, styrk de skrøbelige øv tugt således, at du ikke glemmer barmhjertheden» blev det biskoppen pålagt ved hans ordination, og han lovede at holde det. Skønt han sikkert har haft de bedste intentioner, har han dog ikke været i stand til på rimelig måde at leve op til dette pålæg. Hvad der videre skal ske i Bertelsen-sagen, afhænger af, om han er i stand til bedre end hidtil at skønne, hvad der er ret og billigt. Under ingen omstændigheder kan folkekirken leve med et sådant tyranni.

Biskop Bertelsen opfordres til mere besindighed og til at varetage også min-

dretallets interesser. De øvrige biskopper opfordres samtidig til at bringe deres embedsbroder på bedre tanker i denne ulykkelige sag.

Bestyrelsen for
Fællesskabet KIRKELIG FORNYELSE

Poul Exner	Olav Fog
sognepræst	sognepræst, Blaaehøj
Albertslund	formand

Hans Jørgen Thorsgaard Mortensen
sognepræst
Øster Assels, Mors

Kate Pedersen
kirketjener
Albertslund

DET ØKUMENISKE MØDE MED PAVEN Nogle personlige indtryk

ONSDAG den 7. juni 1989 kl. 9.45 havde den katolske kirke i Danmark indbudt specielt udvalgte til et økumenisk møde med Paven i Moltkes Palæ i København. Først vil jeg beskrive selve mødet og mine tanker under det, følgende:

For et par år siden, da det blev kendt, at paven ville komme på besøg i Danmark, foreslog jeg på et bestyrelsesmøde i FKF at vi på en eller anden måde meldte os under fanerne. Men der var størst enighed om intet at gøre. Jeg vidste andre steder fra, at når paven rejser i udlandet, mødes han med repræsentanter fra andre kirkesamfund for at udveksle synspunkter. Da pavens besøg nærmede sig, blev også det økumeniske møde i Danmark bekendtgjort. Jeg fandt det stadigvæk af nogen betydning, at den romersk-katolske kirke blev bekendtgjort med vores eksistens, så under et af mine årlige besøg hos min biskop

(den 1. februar 1989) sagde jeg til ham, at hvis han havde nogen mulighed for at indstille til deltagelse i mødet, så meget gerne, men det havde han ikke. Så kom der pressemeddelelser om, hvem der var indbudt, og som ikke ville deltage. Gennem en indflydelsesrig person af lægfolket gjorde jeg opmærksom på, at den fløj af kirken, som vi repræsenterer, ikke var inviteret med til det økumeniske møde, med det resultat, at jeg blev inviteret.

Det første der slog mig var de mange mennesker, og de allerfleste af dem var mig ukendte. Måske færdes jeg alt for lidt i de forskellige kirkelige kredse, eller også bør jeg studere Kristeligt Dagblad på biblioteket hver eneste dag. Hvor kom dog alle de mennesker fra, og hvilken kirkelig organisation eller forening repræsenterede de. Og så tænkte jeg: efter hvilke principper er alle disse mennesker blevet udvalgt, og hvem har gjort det: den romersk-katolske kir-

ke eller folkekirken? Jeg kom til det resultat, at når alle de andre kunne være der, så var det absolut rimeligt, at også jeg var der. I indbydelsen stod der, at præster kunne komme i ornat. En del præster var i civil, men der var rigtig mange af begge køn i ornat. Måske lige så mange kvinder som mænd. Hvad repræsenterede disse mange kvindelige præster?

I ventetiden inden pavens ankomst spillede en strygerkvartet. Det ville have været billigere for romerkirken, om vi i stedet for havde sunget nogle salmer. Og så kom paven med følge. Først bød biskop Hans Martensen velkommen. Så holdt biskop Henrik Christiansen en tale, dernæst pastor Verner Jensen, formand for Evangelisk Frikirkeråd og så til sidst paven. Min eneste kommentar til de tre taler er, at biskop Henrik Christiansen taler et meget smukt og tydeligt engelsk.

Da de alle tre var færdige med deres taler, var der endnu et kvarters tid tilbage, inden paven skulle gå igen, og den tid benyttede han til spontant og tilfældigt at hilse på folk og veksle et par ord med dem. Jeg bemærkede, at de kvindelige præster så meget glade ud i deres ansigter, når paven hilste på dem, og at en enkelt af dem oven i købet masede sig

frem og næsten stoppede paven for at hilse på ham. I trængselen lykkedes det mig at aflevere en lille kuvert til en af kardinalerne med en kort beskrivelse af, hvad FKF står for og arbejder for.

Og så var mødet forbi. Alle gik imod udgangen og i garderoben var der trængsel af præster af begge køn, som havde travlt med at finde den store kuffert frem og skifte til civil! Præstekjolen pynter nu ellers i bybilledet.

Pastor Poul Exner (som repræsenterede præsteforeningen) og jeg fulgtes ad derfra. I Bredgade blev vi inviteret ind i Ansgarkirkens menighedslokale. Her fik vi lidt at spise og havde en god, økumenisk samtale med nogle af det romerske lægfolk. Flere af dem havde været med til det økumeniske møde i Moltkes Palæ, så det var sikkert derfor der var så mange, jeg ikke kendte.

Og hvad så nu? Dagen efter mødet skrev jeg til biskop Hans Martensen og opfordrede ham til at få alle de taler, der er blevet holdt i anledningen af pavebesøget samlet og udgivet. Så har vi noget at arbejde med, for vi vil da gerne arbejde for kirkens enhed — eller er vi i Danmark os selv nok?

Knud Christensen

FRA OLDKIRKENS SYMBOLVERDEN

MANGE af Re-formatios læsere kender uden tvivl af selv syn de vidunderlige mosaikker eller fresker med bibelske billeder, der er bevaret i Ravennas San Apollinare Nuovo, Venedigs Markuskirke, græske klostre og hulekirkerne i det fjerne Kappadokien.

Her gengives den hellige historie i sammenhængende billedcykler, altså

som en fortløbende bibelsk fortælling. Svarende til, hvad man også kan se på oldkristne sarkofager fra århundredet efter Konstantin den Store eller på det enestående elfenbenslipsanotek (relikvieskrin) i Brescia.

Men sådan var det ikke i den ældste kendte kristne kunst fra tiden før eller kort efter det store »konstantinske« vendepunkt. I de udgravede kirkesale i A-

quileia og Porec, ligesom i de romerske katakomber og på de ældste sarkofager findes ingen »historiserende« bibelske billedserier. En sådan åbenlys kristen bekendelse kunne jo kun altfor let bringe lidelse og død til de mennesker, man elskede og glædede sig over at kunne fejre gudstjeneste sammen med. Man gik helt anderledes diskret til værks, smykkede f.eks. sin kirkesal med neutrale billeder, der dog — for de indviede — havde et klart kristent budskab. Hvor den kirke-

fjendske hedning blot så uskyldige dyrebilleder, forstod de kristne, hvordan udsmykningen med netop disse billeder havde en dyb åndelig betydning. De skulle blot forstås ret.

I det følgende skal jeg bringe enkelte eksempler derpå. Og da jeg gennem en årrække arbejdede med mosaikkerne i *den ældste kristne kirkesal i Aquileia* fra o. 280, vil I sikkert tilgive, at mine første symbolbilleder er hentet derfra.

1. En ret kristen menighed — i sin

Foto: Kirsten Haystrup

fredsommelighed, uskyld og sammenhold — som *en flok agerhøns*.

Hvilket billede kunne i højere grad udtrykke, hvad det vil sige at tilhøre et varmt og rart fællesskab, end dette billede af en agerhønefamilie. Og netop sådan skulle det også gerne være at tilhøre den kristne familie, menigheden (la famiglia christiana).

Den lille gulvmosaik, centralt placeret

i den gamle kirkesal, skal da minde de kristne om, at de hører sammen i et inderligt fællesskab, hvor de andres ve og vel ligger os på sinde, og hvor det er godt at være.

Billedet af agerhønefamilien vil prægnant holde os fast på noget væsentligt ved at være en kristen: vi hører hjemme i en menighed som hinandens lemmer, Rom. 12,5.

Men den kristne familie har sin orden. Der er forskel på lemmerne. Nogle er får, andre er væddere, nogle er lægfolk, andre er ledere (biskopper, præster), og de skal kendes på deres redebonhed til at sætte deres liv til for fårene, Johs. 10,

11. Det forkynder en anden mosaik i den samme kirke. Og det skal vi høre om næste gang.

Helge Haystrup

FORTÆLLINGER OM ØRKENFÆDRENE

»**K**ÆRLIGHED fra Gud» var fra første Færd de kristnes Hemmelighed, ja selv det Liv, Helligånden havde givet dem Del i. De havde så stor en Dragelse mod Gud, at Folk maatte undre sig og fejlagtigt troede, at de ikke brød sig om Livet (her).

Under de tre første Aarhundreders Forfølgelser viste denne stærke Længsel mod Gud sig ofte ved Martyrdøden. Da Forfølgelserne ophørte (ja allerede inden) blev det klart, at den ogsaa kunde vise sig paa en anden Maade: Tusinder, baade høj og lav, droges bort fra alt det, der skal sørges for i det almindelige Liv, bort fra Larmen blandt Mennesker, ud i Ørkenerne, hen til at leve helt for Guds Ansigt (Kontemplation), et himmelsk Liv selv allerede her paa Jorden.

Naar de tog dette drastiske Skridt, skærpedes Opgøret med den Ondes Indflydelse paa Lidenskaberne i deres egne Sind og Tanker. En aarelang, maaske livslang, Kamp fulgte for under Selvdisciplin (Askese) at opnaa »et rent Hjerte». Men da fik de ogsaa — ligesom Kristus Selv efter sin Faste — usædvanlige Naadegaver, maaske Evnen til at gøre Under: en levende Erfaring af »den Hellig Aands Gave».

Disse Eneboere, Asketer og Munke, der havde brudt med Verden, de blev ikke desto mindre en mægtig Inspiration for alle de kristne, der lever midt i den verdslige Tilværelse. De blev saa at sige

Kirkens Specialtropper. Med dem har Kirken hele sin Livskraft i Behold, saa den stadig kan skyde friske Skud. Og de minder Kirken om at holde sig sit Maal for Øje: »den kommende Verdens Liv».

Den første store Eneboer, der berettes om, er Sct. Paulus af Theben. Antonius den Store kaldes for »Munkenes Patriark». Munkevæsenet begyndte i Ægypten; senere bredte det sig til Palæstina, Syrien, Lilleasien, Athos og hele Kristenheden. Der udviklede sig forskellige Maader at leve Munkeliv paa: enten helt alene, i smaa Grupper i Nærheden af hinanden, eller i Klostre.

Dog selv Eneboeren har en aandelig Vejleder. Denne kaldes med det aramaiske Ord (som i Rom. 8,15) »Abba» »Fader», jfr. »Abbed»), fordi han søger ikke sit eget, men i ham er Aanden og dermed Gud Selv nærværende. Paa Græsk kaldes han »Gérôn», der betyder »den Gamle» uanset hans Alder). Bogen »Gerontikón» eller »Apoptegmata Patrum» fortæller om de første Munkefædre, fra 4. til 6. Aarh., især i Ægypten. Den indeholder smaa Beretninger om dem, deres Ord og sjælesørgelige Raad.

Nogle af Beretningerne kan virke chokerende og næsten utrolige. Ligesom til Profeterne gav Gud dem ganske særlige Evner. Dog er de Mennesker med hver sin Baggrund, og kan se ret forskelligt paa mangt og meget. Det skyldes, at deres Ord er Vejledning til bestemte Mennesker i konkrete Situationer — hvor det

gælder at kunne at kunne »bedømme Aanderne».

Disse enkle Fortællinger viser Eksempler paa de højeste Egenskaber; derfor er de elskede af baade Munke og Lægfolk. De virker som en vidunderlig Have, Helligaanden har plantet. Der findes en Mængde Udgaver, gamle og nye. Som en første Smagsprøve paa denne Rigdom bringer vi her i Oversættelse et lille Udvalg fra Bogens første Halvdel.

Fotios Munk (= Ole Fr. Stjernfelt)
Hierá Monē Paraklētou
Ōrōpós

FORAN GUDS DOM

1. En Broder bad Abba Ammonas: »Siig mig et Ord!» Da siger den Gamle: »Gaa hen og gør dig samme Tanker, som Forbryderne gør sig i Fængselet! De spørger nemlig hele Tiden Folk: »Hvor er Fyrsten, og hvornaar kommer han?» Og de græder af at vente. Saadan bør Munken til Stadighed være paa Vagt og ransage sin egen Sjæl og sige: »Ve mig, hvordan skal jeg staa for Kristi Domstol? Og hvordan skal jeg undskylde mig for Ham?» Hvis du til Stadighed tænker saadan, kan du frelses».

2. Det fortæltes om Abba Agathon, at han stræbte efter at holde alle Budene. Naar han gik om Bord paa en Færge, var han den første til at gribe Aaren. Og naar nogle Brødre kom til ham, plejede han strax efter Bonnen med egen Haand at dække Bordet. Thi han var fuld af Guds Kærlighed. Men da han laa for Døden, laa han tre Dage med aabne Øjne uden at røre sig. Da puffedes Brødrene til ham og sagde: »Jeg staa for Guds Domstol.» De siger: »Er ogsaa du bange, Fader?» Han svarer: »Saa længe har jeg gjort mig Umage for at holde Guds Bud; men jeg er et Menneske; hvor kan jeg vide, om det, jeg har gjort, behager Gud?»

Brødrene siger til ham: »Er du ikke vis paa, at din Gerning er gjort efter Guds Vilje?» Den Gamle svarer dem: »Jeg er ikke sikker, før jeg møder Gud. Thi eet er Guds Domstol, noget andet Menne-skers.» Da de ogsaa vilde spørge ham om noget mere, siger han til dem: »Viis den Godhed ikke at tale med mig nu; for jeg har travlt.» Saa døde han med Glæde. De saa ham gaa bort, saadan som én hilser sine kæreste Venner. Han stod ogsaa paa Vagt i alle Ting og sagde: »Uden stor Aarvaagenhed gaar et Menneske ikke frem i en eneste Dyd».

AFSKÆRE EGENVILJEN

3. Engang sagde Abba Moses til Broder Sakarias: »Sig mig, hvad skal jeg gøre?» Da denne hørte det, kastede han sig til Jorden for hans Fødder og sagde: »Spørger du mig, Fader?» Den Gamle svarer: »Tro mig, mit Barn Sakarias: Jeg har set den Hellig Aand komme ned over dig, og deraf nødes jeg til at spørge dig». Saa tog Sakarias Hovedtørklædet af sit Hoved og lagde det under Fødderne og trampede paa det og sagde: »Den, der ikke lader sig behandle saadan, kan ikke være Munk».

4. Abba Ammonias blev spurgt: Hvad er den »snævre og trange Vej»? Han svarede: Den snævre og trange Vej, det er: At tvinge dine egne Tanker og afskære din egen Vilje for Guds Skyld. Det samme betyder Ordet: »Se, vi har forladt alt og fulgt Dig».

5. Abba Antonius sagde: Den, der opholder sig i Ørken for at leve kontemplativt, bliver fri for tre Kampe: det, der høres og tales og ses. Kun een Kamp har han: den i Hjertet.

ARBEJDE

6. Det sagdes om Abba Johannes Dværg, at han engang sagde til sin Storbroder: »Jeg vil ønske at være fri for Bekymringer, som Englene er fri for Be-

kymringer: de arbejder ikke, men tjener uafsladelig Gud». Saa tog han sin Kappé af og gik ud i Ørkenen. Da der var gaaet en Uge, kom han tilbage til sin Broder. Da han bankede paa Døren, hørte han ham sige, inden han aabnede: »Hvem er du?» Han sagde: »Jeg er Johannes, din Broder». Men han svarede: »Johannes er bleven en Engel og er ikke mere blandt Mennesker». Da tryglede han ham og siger: »Det er mig». Men han lukkede ikke op for ham, lod ham tvært imod blive i Forvaring til om Morgen. Derpaa lukkede han op og siger: »Du er et Menneske; du behøver arbejde igen for at faa Føden». Da kastede han sig ned og sagde: »Tilgiv mig!»

7. Engang, medens den hellige Abba Antonius opholdt sig i Ørkenen, faldt han i Kedsomhed og meget triste Tanker. Da sagde han til Gud: »Herre, jeg vil frelses; men Tankerne vil ikke lade mig være. Hvad skal jeg gøre i min Nød? Hvordan skal jeg blive frelst?» Lidt efter, da han stod op og gik udenfor, ser Antonius én ligesom sig selv, der sad og arbejdede, og stod op fra sin Gerning og bad, og atter satte sig og flettede Reb. Senere stod han igen op til Bøn. Det var Herrens Engel, der var sendt til at retlede og sørge for Antonius. Og han hørte, at Engelen sagde til ham: »Gør saadan, og du skal blive frelst». Efter de Ord fattede han stor Glæde og Mod. Han gjorde saadan, og blev frelst.

8. Man sagde om Abba Megethius, at han kunde gaa ud af sin Celle, og hvis den Tanke kom til ham at rejse fra dette Sted, vendte han ikke tilbage til sin Celle. Han havde heller ikke noget af denne Verdens Gods, undtagen en Paknaal; hvormed han adskilte Palmebladene. Han lavede hver Dag tre bløde Kurve; for dem havde han tilstrækkeligt til Føden.

IKKE AFHÆNGIG AF NOGET TIMELIGT

9. Man sagde om Abba Arsenius, at da han engang var syg i Sketis, kom Præsten og bragte ham til Kirken og lagde ham paa en Brix med en lille Pude under hans Hoved. Se saa! en af Munkefædrene kom at besøge ham, og da han saae ham på Brixen og Hovedpuden under ham, blev han forarget og sagde: »Naa, er det Abba Arsenius? og ligger han paa saadan noget?» Men Præsten tog ham til Side og siger til ham: »Hvad var dit Arbejde i din Landsby?» Han svarede: »Jeg var Hyrde». »Hvordan tilbragte du dit Liv?» Han svarede: »Jeg havde det meget haardt». Præsten siger: »Hvordan har du det nu i Cellen?» Den anden svarede: »Mere bekvemt». Da siger han til ham: »Ser du selve Abba Arsenius? I Verden var han som en Fader for Kejseren, og om ham stod Tusind Slaver med gyldne Bælter og alle med Halsbind og klædt i Helsilke. Under ham laa dyrebare Tæpper. Men du som Hyrde havde ikke i Verden den Komfort, du har nu. Medens han: den Luxus, han havde i Verden, har han ikke her. Se, du har det behageligt, men han vanskeligt». Ved disse Ord fik han et Stik i Hjertet, kastede sig ned for ham og sagde: »Tilgiv mig, Abba, jeg har syndet. I Sandhed, saadan er den sande Vej: Han er naaet til Ydmyghed — medens jeg er naaet til Bekvemmelighed». Saa tog den Gamle af Sted, og var opbygget.

10. Abba David fortalte om Abba Arsenius, at engang kom en Øvrigheds-person og bragte ham Testamentet efter en Senator, en Slægtning af ham, som efterlod ham en meget stor Arv. Han tog det og vilde rive det i Stykker. Men Øvrighedspersonen faldt ned for hans Fødder og sagde: »Jeg beder dig: riv det ikke i Stykker, ellers hugger de Hovedet af mig». Da siger Abba Arsenius til ham:

»Jamen, jeg er død før ham. Han er lige død nu». Saa gav han ham det tilbage uden at tage mod noget.

11. Johannes Dværg sagde, at naar Fædrene i Sketis spiste Brød og Salt, sagde de: »Lad os ikke gøre os selv afhængige af Brød og Salt!» Saadan var de stærke til Guds Gerning.

12. Abba Doulas, Discipel af Abba Bessarion, sagde: Engang, da vi gik ved Havbredden, blev jeg tørstig, og jeg sagde til Abba Bessarion: »Abba, jeg er meget tørstig». Den Gamle bad en Bøn og siger til mig: »Drik af Havet!» Da var Vandet blevet fersk, saa jeg kunde drikke. Men jeg øste i Beholderen, for at jeg ikke skulde tørste senere. Idet den Gamle ser det, siger han: »Hvorfor øste du?» Jeg svarer: »Tilgiv mig, men for at jeg ikke skal tørste senere». Da siger den Gamle: Gud er her, og Gud er alle Vegne».

13. Engang spurgte Abba Arsenius en ægyptisk Munkefader til Raads om sine egne Tanker. En anden saae ham og sagde: »Abba Arsenius, hvordan kan det være, at du, der har saa stor en romersk og græsk Uddannelse, spørger denne Bonde til Raads om dine Tanker?» Han svarede ham: »Vel har jeg romersk og græsk Uddannelse; men jeg kan ikke engang denne Bondes Alfabet».

ENSOMHED OG GÆSTFRIHED

14. Engang indfandt den salige Ærkebiskop Theofilus sig, ledsaget af en Stormand, hos Abba Arsenius. Han stillede Spørgsmaal til den Gamle for at høre et Ord af ham. Efter en kort Tavshed svarede den Gamle ham: »Vil I holde, hvad jeg siger til jer?» Det lovede de. Da sagde den Gamle til dem: »Kom ikke derhen, hvor I hører Arsenius er!»

15. Abba Apollo sagde om Modtagelse af Brødre, at naar Brødre kommer, saa bør man kysse deres Haand. For det er ikke deres, men Guds Haand, vi kysser. Thi, sagde han, naar du ser din Broder,

ser du Herren din Gud. Og det, sagde han, har vi fra Abraham af (1. Mos. 18). Og naar I tager imod dem, nød dem til at raste; for det har vi lært af Lot, der nødede selv Englene (1. Mos. 19,3).

LYDIGHED

16. Det fortæltes om Abba Johannes Dværg, at han trak sig tilbage til Sketis til en Munkefader fra Theben, og opholdt sig dér i Ørkenen. Hans Abba tog en tør Træstok, plantede den og sagde til ham: »Vand den hver Dag med en Kande Vand, indtil den bærer Frugt!» Men Vandet var saa langt borte fra dem, at naar han gik om Aftenen, kunde han komme om Morgen. Efter tre Aars Forløb blev den levende og bar Frugt. Da tog den Gamle dens Frugt og bragte den til Kirken og sagde til Brødrene: »Værs'god, spis af Lydighedens Frugt!»

17. Det sagdes om Abba Johannes, Discipel af Abba Paulus, at stor var hans Lydighed. Et Sted var der nogle Gravmæler, og dér boede en Hyæne. Da den Gamle saae nogle Kokasser paa Stedet, siger han til Johannes om at gaa hen og hente dem. Denne svarede: »Abba, hvad skal jeg gøre med Hyænen?» Den Gamle sagde for Spøg: »Hvis den overfalder dig, bind den og før den herhen!» Saa gik Broderen derhen om Aftenen. Og se, Hyænen overfaldt ham. Men i Henhold til den Gamles Ord sprang han frem for at fange den. Hyænen flygtede. Men han forfulgte den og sagde: »Vent, min Abbed sagde, jeg skal binde dig!» Da fangede han den og bandt den. Imidlertid blev den Gamle urolig og sad og ventede paa ham. Se, da kom han med Hyænen bunden. Den Gamle saae det og blev fuld af Beundring. Men da han vilde ydmyge ham, slog han ham og sagde: »Fjols! kommer du med en fjollet Hund her til mig?» Den Gamle løste den strax og lod den løbe.

18. Engang gik Abba Agathon til Byen for at sælge nogle smaa Sager, og ved Vejen mødte han en Krøbling. Denne siger til ham: »Hvor gaar du hen?» Abba Agathon svarede: »Til Byen for at sælge noget». Han siger: »Gør mig den Godhed: bær ogsaa mig derhen!» Saa løftede han ham op og bragte ham til Byen. Da siger Krøblingen: »Sæt mig dér, hvor du sælger dine Sager!» Det gjorde han. Naar han havde solgt en Ting, spurgte Krøblingen: »Hvor meget solgte du den for?» Og han svarede: »Saa og saa meget». Da sagde han: »Køb mig en Kage!» og han købte den. Atter, da han havde solgt en

anden Ting, sagde han: »Hvor meget fik du for den?» Han svarede: »Saa og saa meget». Han sagde: »Køb mig det og det!» og han købte det. Siden, efter at han havde solgt alle Sagerne, og vilde tage af Sted, siger Krøblingen: »Gaar du?» Han svarer: »Ja». Han siger: »Gør mig igen den Godhed at bære mig hen, hvor du fandt mig». Saa løftede han ham op og bragte ham til hans Sted. Da siger Krøblingen: »Agathon, velsignet er du af Herren i Himmelen og paa Jorden». Og da han løftede sine Øjne, saa han ingen. Det var Herrens Engel, der kom for at prøve ham.

LÆST

C. B. Hansen: *Gammel tro — tænkt på ny*. Kort håndbog i kristendom. 99 sider. Re-formatio's Forlag 1987. Kr. 112, 50. (For FKF's medlemmer og abonnementskreds kr. 75,00).

TIL en folkekirke, hvor vranglære ofte er sat i højsædet, og hvor mange af dens medlemmer derfor i mangt og meget er i dyb tvivl om, hvad de egentlig skal tro på, kommer denne lille bog som en gave sendt fra himlen. Den bør gives til dåbsfolk, konfirmander og menighedsrådsmedlemmer og købes af biblioteker (gerne i så mange eksemplarer at den kan lånes til brug ved f.eks. bibelstudiekredse). Den bør stå i alle kristne hjem.

I bogen præsenteres man nemlig for den (r)ene, hellige, almindelige og apostolske tro — og selv om forfatteren i sit forord siger, at man ikke skal bedømme bogen som et opbyggelsesskrift for viderekomne — så er dog ovennævnte faktum rigeligt til at gøre den til nok så opbyggelig læsning.

Bogen er inddelt i 137 nummererede

afsnit skrevet i et lettilgængeligt sprog og alle så korte (fra en kvart til en hel side), at enhver kan overkomme at læse dem — et ret væsentligt både psykologisk og pædagogisk plus! Bag i bogen findes register over ord fra Bibelen og Den Danske Salmebog.

Bogens titel er »Gammel tro — tænkt på ny» — og forfatteren tager så sandelig gammel tro frem og (gen)giver ord og begreber deres rette valeur. Således understreges det f.eks., at 'Vorherre' ikke er Gud Fader men Jesus Kristus. Dette synes jo i bred almindelighed netop ikke at være sikker viden i dag! I afsnittet om mandlige og kvindelige præster forklares det videre, at »Når ingen kvinde er blevet apostelefterfølger, så skyldes det måske, at kirken anskues som en kvinde og Herren som hendes brudgom, og at det derfor er det naturligste, at de, som har det rollefag at repræsentere brudgommen, også er mænd». Dette synspunkt har altid været kirkens, og det er derfor glædeligt, at det præciseres i denne bog.

Afsnittene 18 — 30 er en gennemgang

Afsnittene 18 — 30 er en gennemgang af De 10 Bud. At budene får nyt liv ved C. B. Hansens forklaringer til dem, kan følgende lille uddrag af forklaringen til det 7. bud måske vise: »Der stjæles fra mennesker, når man lægger beslag på deres tid ved langtrukkenhed og snakkelsalighed. Det er jo at afkorte en del af den livstid, som et menneske har fået til sin rådighed og derved også lidt et mord». Hvilken inspiration får læseren ikke til selv at gå videre med overvejelser over budenes indhold og konsekvenser!

Hele 12 afsnit behandler emnet bøn inklusiv Fader Vor. Der peges blandt andet på det inkonsekvente i at tro på Gud og så samtidigt mene, at man ikke har noget at tale med Ham om — egentlig noget af det mest typiske ved den vanlige folkekirkekristendom i dag. Mener man sig sikker på at have sine synders forladelse, og dermed det evige liv, så tænkes bønnens fællesskab med Gud at kunne udsættes på ubestemt tid — i bedste fald. Afsnittene om bøn er derfor meget påskønnelsesværdige og burde kunne sætte een og anden i gang med et mere engageret, personligt bønsliv.

Derimod står jeg ganske uforstående over for, at der i bogen sås tvivl om sjælens udødelighed, og at dette spørgsmål gøres til et mindre vigtigt anliggende i den kristne tro. Blandt andet på baggrund af Jesu ord om, at den, der tror på Ham, er gået over fra døden til livet og skal leve, selv om han dør, og at Gud ikke er Gud for døde men for levende, thi alle er de levende for Ham, så skulle der ikke herske tvivl om, at den troendes sjæl i dødsøjeblikket træder ind i en vedvarende, bevidst (vågen) salighedstilstand, som sandsynligvis kun vil blive

FIK DE LÆST

Poul Ulsdal: *Moderne danske prædikensamlinger*, 20 sider. Den er en samling artikler fra »Kirkelig Information», og den fås i Kirkelig Samlings bogekspedition, Kirkegade 88, 6700 Esbjerg. Pris kr. 10,00.

overgået af den tilstand, der opstår, når sjælen iføres et uforkrænkeligt legeme. I almindelighed er Folkekirken svar på spørgsmålet om sjælens udødelighed præcis lige så ligegyldigt som det denne bogs forfatter kommer med. Den udbredte manglende interesse for kristendommen er derfor oprigtigt talt forstælig! Her er virkelig et emne, der, så vidt jeg kan se, er blevet alvorligt forsømt — i hvert fald på det almene, folkelige plan. Nogen må påtage sig at råde bod herpå!

I bogen er der en grundig gennemgang af dåben, konfirmationen og trosbekendelsen — herunder en fin omtale af Helligånden, hvem Han er, hvad Han udretter med mere. På dette sted kunne man have ventet at finde svaret på det spørgsmål, som mennesker til alle tider har lidt under ikke selv at kunne besvare, nemlig: Hvad er synden mod Helligånden? (den der aldrig skal tilgives). Men oplysninger om dette fundamentale problem må man lede forgæves efter — og det er en skam!

Endnu en ting af stor vigtighed er udeladt — glemt? I afsnit 82 skriver forfatteren: »I kirken rækkes os syndernes forladelse gennem de nådemidler som kristne er fælles om at bruge». Skriftmålet — både det private og det fælles — er et sådant nådemiddel, og det er beklageligt, at en så helbredende og umistelig del af kirkens 'gamle tro' ikke er blevet nærmere beskrevet. C. B. Hansen kunne have bidraget til at gøre skriftmålet mere acceptabelt netop ved at fremdrage det i denne ellers så udmærkede og anbefalelsesværdige håndbog i den kristne tro.

Marianne Breyen Christiansen

3600 FREDERIKSSUND

Bladet koster 60 kr. årligt i abonnement, — for studerende 40 kr. årligt. Beløbet indbetales til FKP's regnskabsfører, ingeniør *Carl Gustav Petersen*, Bellisvej 12, 3600 Frederikssund. Telefon 42 31 69 78 — Postgiro 2 08 81 42.

Poul Ulsdal, Kirkegade 88, 6700 Esbjerg.
Telefon 75 13 81 05! — Postgiro 5 61 60 50.

Allehelgensdags bøn	81
Presseudtalelse: Friheden i Folkekirken knægtes	82
Knud Christensen:	
<i>Knud Christensen</i> : Det økumeniske møde med paven	83
<i>Helge Haystrup</i> : Fra oldkirkens symbolverden.	84
<i>Ole Fr. Stjernfelt: (Fotius Munk)</i> Fortællinger om Ørkenfædrene	86
<i>Marianne Breyen Christiansen</i> : Læst: C.B.Hansen: Gammel tro – tænkt påny . .	90